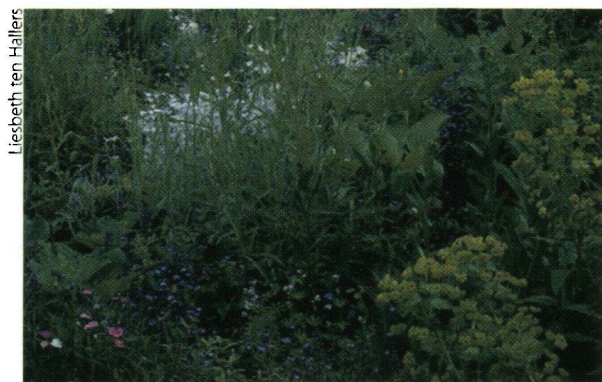

Een gouden greep

Tekst: Liesbeth ten Hallers Zichtbaar vanaf mijn keukentafel danst er tijdens de lunch een klein koolwitje over een uitgebloeide plant. Het landt telkens even op een blad, als een self fulfilling prophecy: op dit beeld zit ik namelijk al een paar jaar te wachten. Als ik even later de plant, een soort *Hesperis*, bekijk, vind ik er inderdaad zo hier en daar een eitje.

Gele damastbloem of gele raket

Op een tuinenreisje langs de beroemde Zeeuwse tuinen stuitte ik eens op een in het oog springende kruisbloemige borderplant, volgens de tuineigenaar de gele damastbloem *Hesperis lutea* (synoniem *Sisymbrium luteum*). Jaren later vond ik de plant terug in het sortiment van 'biologische' vlinderplantenkweker Rob Valentijn te Wageningen. Op internet zoek ik de herkomst van deze waard- en nectarplant, die ook als *Sisymbrium luteum* genoteerd staat: Korea, Japan en Mantsjoerie en waar de lokale witjes ervan profiteren. Elders tref ik een aanwijzing voor het zaaien van deze vaste plant, die ruim anderhalve meter hoog kan worden. Hij bloeit in juni en draagt behaard, getand blad, ongeveer zo groot als dat van onze vertrouwde damastbloem, de *Hesperis matronalis*. Ook de gele *Hesperis* heeft een geurtje, maar mist de exquise kwaliteit van de *H. matronalis*, die niet voor niets ook wel nachtviolet genoemd wordt. Het zaaien lukt volgens de gevonden site het best bij 20-24 °C en een lichte bedekking van het zaad wordt aanbevolen. Het kiemproces verloopt traag. De jonge kiemplant is lichtbehoefstig, maar de volwassen plant gedijt ook wel in halfschaduw. Veel fijner van bouw dan die van de wit of lila bloeiende *H. matronalis* zijn de talloze gele bloemetjes en ze glimmen van de nectar. De

Wede (Isatis tinctoria).

zaden zijn verpakt in fijne hauwtjes, die in september oogstbaar zijn. De plant kan dan ook nog wat nabloei te zien geven.

Wede

Een andere, even hoge, gele voorzomerbloei uit de familie der kruisbloemigen, die echter wel graag goed gedraineerd in de zon wil staan is wede, *Isatis tinctoria*. Ook na de bloei is de plant decoratief met de glans van massa's bungelende, platte, zwarte zaden. Wede, met glad blauwgroen blad, waarin een duidelijke witte middennerf loopt, is een tweejarige, kalkminnende plant. Het woord *tinctoria* verwijst naar de blauwe verfstof, die eeuwenlang, voor de komst van de Indische verfstof van de Indigoboom (*Indigofera*) in gebruik was.

Decoratieve wisseltruc

Om met geurende plastic bloemen vlinders te lokken gaat mij te ver (al stinkt een kolibriefvlinder daar ondanks zijn prachtige grote ogen wel in). Maar mocht u voor de hogere soorten herfstasters, guldenroede, koninginnenkruid, of phloxen geen ruimte kunnen vrijmaken in uw perkjes, dan valt nog te overwegen om de vlinders regelmatig een vers, desnoods elders aangeschaft boeket op uw zonnige terras te serveren. Vlinders maken geen onderscheid tussen gewortelde bloeiërs en snijbloemen; de geur- en nectarproductie gaan in de vaas nog vele dagen door en u ondervangt de tijdelijke saaiheid van een onverhoopte bloeipauze met een fleurige blikvanger.

Eén plant, vier namen: gele damastbloem, gele raket, Hesperis lutea en Sisymbrium luteum.

Meer informatie

- Website Host Plant Index:
<http://www.funet.fi/pub/sci/bio/life/warp>
- Website B&T World Seeds:
<http://www.b-and-t-world-seeds.com/syndahy.htm>
- Voor het aanvragen en ruilen van zaden:
www.denationaleproeftuin.nl